

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Series Episcoporum Archiepiscoporum Et Electorum
Moguntinorum, Trevirensium Et Coloniensium**

Kolb, Gregor

Rottwilae, 1725

VD18 12054054

Periodus II. De Archiepiscopis Mogvntiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64326](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64326)

in Germaniam advenerat. Non latere potuit hunc Germanorum Apostolum, & simillimum Argo Ecclesiae custodem nonnullorum Episcoporum, & multorum Sacerdotum negligentia; qua de causa celebratis tum Moguntiae, tum in aliis Germaniae urbibus Episcoporum conciliis, auditâ etiam Gervilij audaciâ, latâ in illum Pontificis nomine sententiâ, monasterio inclusit, in quo annis 14. delituit, & vitae partem ultimam inter optimos pœnitentiæ fructus absolvit. Pœnitentiam Gervilij epithaphij loco posteris legendam reliquit Poeta hunc in modum canens:

Patrius affectus me movit ad arma cruenta:

Pœnam quam merui, dignius ergo tuli.

In claustro latui pro crimine tempore vitæ:

At licet hic lateam, spero salutis opem.

P E R I O D U S II.
DE ARCHIEPISCOPIS MOGVNTIÆ,
S E C U L I VIII.

Continuatio.

I. D. BONIFACIVS.

D. Bonifacius in Anglia si non ex regio, saltem ex illustrissimo genere natus, illustrioribus longè virtutibus genus suum exornavit, in D. Benedicti monasteriis ab anno ætatis suæ 13. educatus, & optimis moribus literisque formatus. Inter Magistros Bonifacij eminuit Ven. Beda vir sua ætate nulli secundus. Post annum ætatis 30. Christi 718. missus Sacerdos dotibus raris instructus venit ad Germanos, qualem & ipsum origine fuisse tradunt. Frisia erat, quæ provinciis cæteris præripuit

puit primum honorem, ubi collectis animarum ritè credentium
 manipulis copiosissimis Romam petiit; & ibidem à D. Gregorio
 Pontifice Episcopus consecratus, positóque *Vvunefridi* nomine ve-
 teri, nomen Bonifacij accepit, ac Germaniam repetiit, impetrata
 prius facultate disponendi de rebus plurimis in Ecclesia Germanica.
 Amœnoburgi non usque adeò procul remota à Moguntinis urbe,
 primò cathedram suam erexit & aram instruxit. Tum verò Mo-
 guntiae, & mox in Thuringa, Hassia aliisque provinciis ad confer-
 tissimum dixit populum fructu constanter maximo, bene cœpta
 promoventibus Superis. Romam denuo, imò jam tertio profe-
 ctus, & à D. Gregorio III. Pont. amplissimis privilegiis munitus,
 in Germaniam redux Episcopatus varios partim instituit, partim
 instauravit. Inter Episcopatus institutos venerunt Herbipolen-
 sis, Eustadianus & Erfordensis. Inter instauratos jure censetur
 Episcopatus Moguntinus: anno enim 745. cùm Gervilius, uti
 memoratum, pœnitentiæ ergo monasterium petere jussus, sedem
 suam reliquisset viduam, eadem occasione Archiepiscopatus Wor-
 matiâ Moguntiam translatus, & Bonifacio à D. Zacharia Ponti-
 fice, ita rem disponente potissimum Pipino Gallorum Rege, est
 concessus, imò maximè invito impositus totius populi Christia-
 stiani applausu prorsus singulari. Bonifacius itaque primus Mo-
 guntiae Archiepiscopus septem annorum intercapedine rem præ-
 stitit humanis viribus longè superiorem. Novo demum, quin
 veteri denuo accensus animarum Zelo id à Pontifice impetravit
 multis precibus, & regio Pipni suffragio, ut pluribus Sacerdotibus
 stipato licuerit secundo Rheno descendere ad Frisones in dies ma-
 gis convertendos & confirmandos: verùm ibidem post exantla-
 tos labores plurimos, & conductos ad Christi aras sanè diversos
 multosque, unà cum sociorum electa cohorte à latronibus est oc-
 cibus an. 755. Exuviae sacrae Divi Martyris primò Ultrajectum,
 inde verò Moguntiam, & demum Moguntia Fuldam translatae
 sunt, nunquam non miraculis insignibus conspicuae, fidem non ne-
 ganti.

gantibus ipsis Scriptoribus Heterodoxis, è quibus vid. *Hübnerus*,
Lexicon Lipsiense. &c.

II. D. LVLLVS.

D. Lullus inter populares D. Bonifacij in Britannia natus, antecessorem suum vel sanguinis propinquitate, vel certè morum, studiorum & religionis affinitate contingebat. Conjunctio profectò animorum tanta inter utrumque fuit, ut eadem successorem ad imitationem antecessoris potentissimè pertraxerit. Lullus namque ut Bonifacij Germanorum Apostoli audiret verba & sequeretur exempla amplius, in Germaniam venit eo secundissimo rerum eventu, ut Bonifacius ipse ad Frisones Orthodoxo dogmate in dies magis instruendos, toto pectore incumbens, abdicata omni dignitate neminem Lullo idoneum magis judicaverit, ut sibi succederet: cuius sententiæ pariter fuerunt Stephanus III. Rom. Pont. & Pipinus Rex, commoti facilè multis viri præstantissimi meritis, præsertim postquam pervenit Romam inter Concilij Romani Patres maximi æstimatus. Permagni faciendum esse existimavit etiam Wittekindus Saxonum Rex & Dux M. ab Archipræsule Lullo dogmate Romano instructus, & Baptismatis salutari aqua ablutus. Annis 32. partim servandæ, partim plantandæ consecravit Ecclesiæ Moguntinæ, in qua extractis ædibus sacris, et cœnobiis compluribus, singularis zeli, vigilantia, prudentia, doctrinæ & sapientiæ reliquit argumenta, monumentis etiam hodie variis posteritati comprobata: inter quæ æstimemus non parvi & illud, quo D. Archipræsul ab anno obitus sui 60. restituit subitò vigorem pedi, cui paulò antè Sepulchralis ejusdem B. Archiepiscopi lapis è tumulo levatus, atque in pedem adstantis fortè delapsus, omnem ademerat usum. Non omittendum illud etiam, quo Archipræsul sanum atque incolumem Alboinum Buriburgensem Præsulem brevè moriturum prædixit, & sibimet mortis articulum propinquissimum adesse cognovit an. 787. Caput B. Lul-

B. Lulli Hermannus ad S. Gothardum Ord. D. Benedicti Abbas Collegio Soc. JESU Moguntia inter reliquias sacras servandum donavit, Hildesia translatum an. 1603.

III. RICHOLPHVS.

Richolphi post D. Bonifacium Moguntia Archipræsulis secundi, quamvis natales & acta prima lateant, minimè latent tamen gesta & fata ultima. Regi & demum Imperatori Carolo M. à consiliis constanter, id bene meritis suis impetravit haud difficulter, ut Cæsaris interventu Pontifici placuerit Archiepiscopus, cuius difficile munus ea methodo obit, ut à quo reprehensus sit, non invenias, à quo laudatus fuerit, etiam hodie nullo labore reperias. Ad amissim verò ut fierent omnia à subjectis Richolpho Episcopis & Sacerdotibus, nec deesse passus est monita, nec præcepta Ecclesie Romanæ autoritate præmunita: unde ex Hispania Moguntiam usque transferri curavit Canones Pontificios Isidori Mercatoris operâ eleganti ordine donatos. Quò magis verò constaret omnibus ritè de Ecclesie legibus, an. 813. Moguntia Synodum celebravit, & alteri Synodo Wormatia celebratæ interfuit. Circa eadem tempora DD. Aurei & Justinæ sacras reliquias populo visendas & honorandas proposuit, simulque D. Albani honoribus dicatum templum magnificentissimè extruxit: dein verò quocum consilia vivus conferebat, cum eodem Imperatore mortis sententiam sustinuit an. 814. cum Carolo M. mortuus post annos Sed. 17.

SECULUM IX.

IV. AISTVLPHVS.

Aistulphus B. Lulli discipulus, in qualem quantumque deniq; Magistrum evaserit, multorum loco sit testis Rabanus, fortè etiam Aistulphi discipulus doctissimus, & in Sede Moguntina

guntina successor dignissimus, qui librum de Institutione Clericorum præter libros alios plurimos, scitissimè conscriptum, cum Aistulphi consecraret honoribus, hæc libro præfigere verba non dubitavit, instar prototypi posteris relicta: *Te, Sancte Pater, pro merito summe pietatis plurimi venerantur, & omnibus fidelibus, causa magne fidei & sanæ doctrine, honorabilis atque amabilis existis. Te benignissimum atque æquissimum esse scio. &c.* his addidit epitaphium hoc maximè modo scriptum:

Præsulis Haistulphi sita sunt hoc membra sepulchro,
Pontificale sacrum qui bene gessit onus.
Bis senis urbem hanc Pastor qui rexerat annis,
Dogma & Apostolicum protulit ore sacro.
Justitiæ Custos, rectus, patiensque, benignus,
Fidus in eloquiis & pietate placens.
Lulli discipulus, Successor ritè Richolphi,
Ambobus meritis, non minor iste fuit.
Quis te sancte Pater cum Christo nesciat esse,
Splendida quem tecum vita fuisse probat.

Sedit an. 12. sub Stephano V. & Paschali I. Pont. an. 826. mort.

V. OTGARIUS.

OTgarius, aliis Odogarius appellatus, Wione teste nobili loco in Germania natus, & D. Benedicti Regulâ instructus, Principi Monasterio Campidunensi Antistes præfuit omnium primus, haud dubiè D. Hildegardi Augustæ gratissimus. His tamen dictis multùm refragantur Serarius, Bruschius & authores alij, Otgarium hunc nostrum à priori fuisse loco & tempore diversum longè, testati. Archipræsul verò hic noster eorundem authorum testimonio D. Ansgarium unà cum aliis inunxit Episcopum. Danorum Regi Haraldo affudit salutare Baptismatis undas, & Ludovico Pio Cæsari animam agenti adstitit. Obortis dein inter Ludovici filios litibus denuo & bellis gravissimis, nolens volens in Lotharij denique partes consensit, nec seriò refragatus Ludovico

dovico, nec Carolo: unde effatum poeticum à Nidhardo Angelberto relictum ita habet:

Scilicet arma minùs, quàm Sacra Otgarie noras.

Concilium an. 834. præsentibus Archiepiscopis Trevirensi & Coloniensi unà cum Suffraganeis celebravit. In Italiam annis Archiepiscopatus sui ultimis, ut lites regias Pontificis autoritate juvaret componere, profectus, D. Severi reliquias Ticinò in Germaniam secum retulit, postquam Moguntiam illustravit annis 22. sub Pontificibus Paschale I. Eugenio II. Valentino & Gregorio IV. quin & Sergio II. an. 847. vità defunctus.

VI. RABANVS.

Rabanus Magnentius Maurus Fuldæ in Hassia natus, educatus, optimis moribus & literis in monasterio antiquissimo juxtà ac celeberrimo imbutus, ibidémque supremus artium ac scientiarum Magister, Rector & demum etiam Princeps Abbas jure optimo electus, ornamentum suo præsertim seculo fuit Ecclesiæ & Imperij maximum. Nemo nimirum Imperatori Ludovico Pio & hujus filiis pretiosior erat Rabano, qui ea moderatione animi inter publica dissidia se noverat gerere, ut tametsi literis solaretur Augustum parentem variis, Augusti tamen filij suas partes offendi haud fuerint conquesti, non minùs epistolis & foliis palàm in lucem editis instructi & animati, ut genitori cederent filij, & Imperatori promptam exhiberent obedientiam subditi universi. Annis & meritis jam gravi, communi omnium Canonicorum & populi applausu oblatum est pedum Moguntinum, ea nimirum Præfulis ætate, qua baculo senectus ipsius opus habebat & Republica novo Scipione. Ut verò solitudinis amantissimus Antistes tantum onus in se susciperet, necesse fuit, ut Pontifex, Imperator & vox populi id ipsum consiliis suaderent, & precibus urgerent. Tot igitur vocatus suffragiis venit, & 9. annorum compendio plu-

ra egit, quàm agere solent multi alij plurimorum annorum longè spatio: habito namque Moguntia Concilio Godeschalcum condemnavit cum sectatoribus, simulque Moguntinam cum Ecclesiis præsertim Germanis omnibus doctrinâ & morum emendatione illustravit, haud ipse gravatus senex ad concionem dicere, in urbes, oppida & villas Apostoli instar excurrere, atque in subjectorum sibi antistitum simulque parochorum vitam sedulò inquirere: quæ omnia eò magis sunt admiranda, quòd simul ingentem librorum copiam ingenij sui partum fœcundissimi posteritati potuerit relinquere; quæ aliâq; multa cum partim à Wione & Trithemio, partim à C. Bellarmino, Sigeberto, Brovero aliisque multis authoribus copiosè fuerint descripta, ego pluribus hîc referre nolui. Brevitatis causâ id solùm silentio haud prætereundum duxi: grassante pestilentia & famis publicæ malo Rabanus diebus singulis pro tribus pauperum millibus alimenta subministravit, non annumeratis iis mendicabilis, quæ domi alere non est gravatus, jure *pauperum Pater* dictus. Multis vixisse annis ex eo colliget Lector, quòd an. 810. jam Rector Fulda promulgatus, an 822. Abbas electus, & demum Archiepiscopus creatus sit, mortuis annumeratus an. 859.

VII. CAROLVS.

Absit procul à nobis, ut vitam damnemus Monasticam, quam aulis regiis præhabuerunt Imperatores & Reges, & Regum filij, terrestres Dij. Carolus Pipini Aquitania Regis filius, Ludovici Pij Imperatoris nepos, relicta aulæ deliciis, Corbejense monasterium ad Visurgim situm petiit, in quo tantùm profecit, ut virtutibus longè excellentior, quàm genere clarior, promeritus sit inter Archiepiscopos Ecclesiæ Germanicæ primus honorari & celebrari. Hoc in celsissimo munere quanti æstimare perrexit Monachorum Regulam, ex eo collegere etiam gnavi rerum observatores, quòd Caroli Archipræsulis hortatu aut consilio persuasus Imperator

perator Lotharius, Imperij fasces reliquerit, Augusto pede Prumiense cœnobium ingressus, dato posteris documento, satius esse obedire, quàm imperare. Hujus Archipræsulis laudes eximias commendârunt etiam epistolæ non paucæ Pontificiæ, quibus Pontifex D. Nicolaus cognomento Magnus eundem animavit, ut Ecclesiæ & Imperio pro viribus prodesse pergeret; quò minùs tamen pergere potuerit, impedît mors coronis & mitris major post annum Sed. 7. *Leg. Gratianum, VVionem, Cochlaum, Serar.*

VIII. LINDBERTVS.

Lindbertus à variis authoribus vario scriptus nomine, id ab universis & singulis obtinuit encomium singulare, ut à nemine reprehensus, ab omnibus laudatus fuerit multis modis. Et sanè difficillimum fuit laudem mereri hominum ferè omnium eo tempore, quo in partes divisi nepotes Ludovici Imperatoris inter sese pugnârunt, & Lotharius Austrasiæ Rex repudiata conjugè Theutberta, Walradam obmururante Germaniâ ferè universâ, Italiâ & Galliâ, thalami consortem deperibat. In multiplici eoque difficili rerum articulo opus fuit Lindberti arte & consilio, melle & felle, vino & absinthio, ac tandem gladio & fulmine, ut Supremi Pontificis sententiâ refecarentur ab Ecclesiæ corpore membra pertinaci lue infecta Rex Lotharius & adultores duo etiam Archiepiscopi cum appendice, ut fit, longissima. Hinc coactum est Concilium Sueffionense, in quo Lindbertus contra Regem, Trevirenses simul & Colonienses Archiepiscopum dixit mentem suam, ac demum Pontificis nomine anathemate armatam sententiam, in utriusque sedem vocatis Archiepiscopis novis. Virtutem constantiæ tum maximi fieri meritò, nôrunt universi, cùm instar auri igne, hoc est difficultatibus examinantur maximis. Ita profectò Archipræsulis Moguntini opera instar probati auri examinârunt & laudârunt tempora difficillima, nec latum

guem à suo proposito hunc Archipræsulem dimoventia. Argumento probatissimæ virtutis erat etiam Carolus Crassus postea Imperator, cum juvenis adhuc à dæmone arreptus tristissimum in modum est divexatus, nec alio adversus orci mala adhibito remedio, quàm solius Lindberti precibus liberatus. Idem Carolus successu temporis ob varia rerum capita, communi totius Imperij calculo exauthoratus, inter homines ferè neminem, nisi solum Lindbertum habuit solatorem reliquum, qui plenus meritis an. 889. diem obiit suum publica populi voce inter Beatos jam tum relatus. Sedit Moguntiaë annis 26. sub Pontificibus sex, nimirum Nicolao I. Hadriano II. Joanne VIII. Mariano I. Hadriano III. & Stephano VI. *Vide Reginonem, Annales Pitheanos, &c.*

IX. SVNDEROLDVS.

Sunderoldus ex Principe Monasterio Fuldensi in Moguntiaë Ecclesiam evocatus, trium annorum compendio absolvit partem vitæ reliquam: Normannis enim barbaris in Germaniam irrumpentibus, & ad Mosam fluvium maximè clades inferentibus, cecidit inter Christianos Duces Dux ipse & gregarius miles Archiepiscopus, qui accensus zelo Apostolico pro re Orthodoxa pugnavit, more Martyrum occisus ab hostibus Christo infensissimis: Unde inter Martyres Archipræsulem hunc à literis & virtutibus laudatissimum apertè numerarunt *Sigbertus & Trithemius.*

X. HATTO I.

Hatto aliis otto dictus, obscuro genere (*an in Suevia, an alibi incertum*) natus, naturæ tamen dotibus clarissimis instructus, in *Augia divite & Monasterio elvacensi Præsul*, multis præclaris inclaruit facinoribus, reprehensus ob id demum maximè, quòd claram nominis sui suorùmque famam solis aut syderis instar ful-

gens

gentem iniquissimo facinore veluti densissima nube aut eclipfi ob-
 scuraverit. Rei seriem pictores depinxerunt & authores descri-
 pserunt *Marianus Scotus, Lambertus & Otto Frisingensis*, cujus ultimi verba re-
 ferre lubet, ne quid demptum, aut additum videatur à novo cala-
 mo. Circa annum 907. *Albertus nobilissimus Francorum Comes, Ottonis Saxonum Du-*
cis ex filia nepos Conradum, qui à quibusdam Ludovici Regis frater fuisse creditur, occidit.
Ob ea Rex prædictum Heroa in castro Babenberg, ubi nunc nobilis Episcopatus cernitur fun-
datus bello petiit. Cùmque viribus se proficere posse non videret, Hattonis Moguntina
archiepiscopi consilio ad dolum se contulit. Itaque ut non solum in Regum gestis inventi-
tur, sed etiam in vulgari traditione in compitiis & curiis hæctenus auditur, præfatus Hatto
Albertum in castro suo Babenberg adiit, eumque Dei pietatis obtentu, de gratia Regis adi-
piscenda convenit. Ille devotè monitis ejus obtemperans, humiliter conductum de personæ
proprie incolunitate petiit. At ne multis morer, interposita Sacerdotis præfati fide iter
carpunt. Vix castro exierant, jam proximè vico, qui Theurstatt dicitur, appropinquabant,
& Episcopus, grave, inquit, erit nobis Jejunium sustinere: si placet, antequam Regi præ-
sentemur, ad prandium divertamus. Tum ille, simplices aures more antiquorum habens,
dolumque minimè præsentens, gratanter eum ad prandendum in castro, unde digressi fue-
rant, reduxit. At postquam refecti sunt, ad curiam veniunt: in causa princeps ponitur,
ac tanquam reus Majestatis, capite plectendus adjudicatur. Monet ille Episcopum de fide
data; quam è contra ille se bene in hoc, quod sanum & incolumem eum in castrum redu-
xerit, servasse respondit. Sic præfatus Albertus capite plectitur possessionesque ejus, è qui-
bis postmodum Babenbergensis Ecclesia locupletata dicitur, in fiscum redactæ sunt. Ju-
dicent de hoc sacerdotis factò alij (nimirum excusant varij variè) quod velint, & tan-
quam pro regni utilitate commissum tueantur: ego omnino nullius emolumentis gratiâ non
solum quemlibet Christianum fraude circumvenire, sed etiam in corde in causa capitali lo-
qui non debuisse arbitror Episcopum. De mortis genere post varias om-
nino Historicorum relationes hodie non satis constat: sunt enim
qui fulmine percussum, alij in prælio cæsum, alij demum mœrore
confectum dicunt. Annis 21. veriùs instar militis egisse, quàm
Episcoporum more vixisse dicunt, dum federunt Pontifices For-
mosus, Stephanus XII. Romanus, Theodorus II. Joannes IX. Be-
neditus IV. Leo V. & Sergius III.

SECVLVM X.

XI. HERIGERVS.

Herigerus ex Fuldensi Ecclesia in Moguntinam translatus, Pij Episcopi nomen insigne eximiis suis virtutibus obtinuit, Henrico Aucupi Imperatori constanter acceptissimus. Virtutibus probè instructum fuisse, finis demum, rerum laude dignissimarum corona, monstravit: postquam enim an. 12. Archipræsul pastorale pedum gessisset, id successori consignavit, ut annos vitæ reliquos morti felicissimæ consecraret. An. 930. sepultus multa posteris de se encomiareliquit, quæ tamen tantillo compendio hodie constringere jubet rerum plurimarum ignoratio,

XII. HILDEBERTVS.

Hildebertus natione Francus Orientalis in Fuldensi Monasterio Præsul primò electus, & mox à Moguntia Archipræsul postulatus, permultos nactus est laudatores suis librís hodie etiam clarissimos. Multis profectò laudibus Hildebertum profecuti sunt *Trithemius, VVitikindus, Otto Frisingensis, Serarius alique*, quorum calamo teste Superi virtutes Hildeberti prophetiæ dono amplùs illustrârunt. Magni proinde jure æquissimo æstimârunt Moguntia Antistitem Otto M. & Archipræsules Trivirensis ac Colonienfis, inter quos ortam de corona Regi imponenda litem autoritate ac prudentiâ facilè discussit Hildebertus, qui an. 936. Aquisgrani coronavit Ottonem I. Imperatorem. De anno obitûs haud convenère Scriptores, dum alij annum seculi X. 36. alij 38. alij demum 39. expresserunt: sedit itaque circiter an. 12. sub Pontificibus Joanne X. Leone VI. Stephano VIII. Joanne XI. obscuris sanè temporibus.

XIII.

XIII. FRIDERICVS.

Fridericus Lotharingæ Dux Gifelberti Ducis frater non minus, quàm Antecessores Archipræsules ex Fuldensi Episcoporum multorum seminario fertilissimo evocatus, suis præclaris facinoribus Moguntinum solium exornavit, hoc uno ferè ex capite à multis reprehensus, ab aliis nequaquam inventus reus, quòd Ottonis Imperatoris & affinis sui partes, cuius tamen beneficio Moguntia Præsul electus fuisset, unà cum aliis Viris Principibus oppugnasset, præsertim cum Brisaci per magnam anni partem prædiarios inter milites sedisset, animò Cæsari vim inferendi. Fridericum hunc nempe adversus Imperatorem irritavit primò Gifelbertus frater, Ottonis M. sororius, Gerbertæ Henrici Aucupis filiaæ conjux, qui Rheni fluctibus an. 939. haustus, ingentem animi moerorem fratri Archipræsuli reliquit. Inde simultatem in Archiepiscopi animo fovebant Henricus frater Imperatoris, Bojorum Dux, cui consilia & auxilia junxit Ludolphus filius Suevorum Dux, secundas Augusti genitoris cum Adeltaide nuptias detestatus. Imperator itaque, fortassis haud immeritò, etiam Friderico iratus maximè, hunc Moguntia Fuldam redire compulit, sed & sedi pristinae restitui curavit teste *Rheginone, Rotgero, Trithemio, Serario.* Annis sedit 15.

XIV. GVILIELMVS.

Guilielmus Ottonis M. filius an ætatis suæ 24. in Moguntia Antistitem annitente plurimùm Augusto genitore, & annuente Pontifice electus, à S. Brunone Colonienfi Archipræsule patruo suo fuit consecratus. Annis dein tribus elapsis Ludolphum in Italia defunctum luxit, & huius exuvias in Germaniam relatas, in D. Albani templo sepelivit. Fratrem alterum Ottonem ex Adeltaide noverca natum, & an. 961. in Imperij Regem electum, atque à magno parente sibi creditum, Wil-

D 2

helmus

helmus virtutibus exornavit, ipse virtutibus multis maximè illustris, & conspicuus omnibusque charissimus. Virtutes profectò eximias suspexerunt in Wilhemo etiam Adelbertus & Dithmarus, quos ambos consecravit Episcopos, & horum priorem Russis misit Apostolum, posteriorem verò Bohemis, aut utrisque. Multis dein lacrymīs profecutus est ad tumulum usque populus copiosissimus Wilhelmum añorum 37. ut aiebant, *Iuvenem*, cui D. Mathildis Augusta avia adstanti sibi prædixit fata ultima, & mox absentis intellexit an. 967. eodem mense etiam ipsa mortua, ingenti Ottonis M. mœrore, simul & matrem & filium lugentis. Annis sedit 13. *Rhegino, Rotgerus, Serarius*

XV. HATTO II.

Hatto II. Hademarij Præfulis Fuldensis nepos, avunculo suo vitâ functo successit in officio, par eidem, ut aiebant, in virtutibus. Ab Ottone M. etiam permagni æstimatus, & consiliis adhibitus, inter eos fuit, qui Cæsarem Romam petentem præcucurrerunt nuntij. Romam venisse & vidisse profuit plurimùm Hattoni: Imperator enim audita Moguntini Archipræfulis morte, cùm successorem alium, quàm Hattonem non exoptaret, ad vota paratissimum habuit Joannem XIII. Pontificem, qui pallium concessit. At verò non nisi tribus aut duobus Moguntiaë solium occupavit an. 970. jam extinctus fato admodum tristi, si habenda sit fides Heterodoxis Scriptoribus, qui à prodigioso murium agmine consumptum esse finxerunt, quòd multorum pauperum catervam famis tempore sibi oppidò molestam horreo suo includi, & tyrannorum more Vulcano immolari iusserit. *Vide hac super re Serarium*, cui libuit multis aperire mentem suam & dicere sententiam. Nos verò compendio contenti dicamus: *Si contigit Hattoni ita mori, Deus scelerum vindex ostendit signum, quo absterriti divites amore prosequerentur deinceps pauperes. Quid tum postea? quid lucri inde haurient vel Scriptores, vel Lectores Heterodoxi? profectò nihil capio, nihil video, nisi argumentum etiam Heterodoxis relictum, ut nimirum & ipsi credant, istis etiam seculis patrata esse miracula*

vacula nunc miserentis, nunc punientis Dei testimonia. Lucrum capiunt Heterodoxi aliterum, quo discant deinceps credere miraculis, at non tantum sibi, sed & mihi faventibus.

XVI. RUPERTVS.

Rupertus Hattonis successor, cuius originis aut stemmatis foret, inquisiverunt cum Serario authores varij; aliud tamen non invenerunt, quam obscura & dubia omnia, inter quæ numerandi sunt etiam anni sedis, quorum alij 4. alij 7. computarunt. An. 977. diem obiisse suum verior habet opinio, dum nimirum Romæ sedit Benedictus VII.

PERIODUS III.

DE ARCHIEPISCOPIS SIMVLQVE ELECTORIBUS MOGUNTINIS.

XVII. WILLIGISIUS. ELECTOR I.

Willigisius Stromingæ in Saxonia seculo X. circa añum 40. ex parentibus tenuis fortunæ natus, literarum studiis & morum probitate, quæ sæpe pauperibus ad ardua viam sternunt, eò sensim ascendit, ut ex Parocho aulae Imperatoriae Archifacellanus, ut vocant, & Ottoni III. à teneris annis supremus moderator constitutus, ob insignia sua merita sit denique promotus in geminum Moguntiaë thronum, an. 977. electus Archipræful & an 998. Imperij Elector primus, ita disponenre Gregorio V. Pontifice & Ottone III. Cæsare, quòd hic hærede se destitutum, & Imperium ex hæredum defectu prioribus seculis fuisse turbatum probè intelligeret, & admodum doleret. Antequam verò hunc ultimum dignitatis apicem conscendit, D. Bervvardum Hildesiaë consecravit Episcopum, & paulò post S. Adelbertum Pragensem Archiepiscopum. Monasterio Hersfeldensi Præsulem dedit Gotthardum; sorores verò Augustas Ottonis III, Sophiam & Adelhaidem